

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 6CoP/30/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4117206072
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 12. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Doležajová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2017:4117206072.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ingrid Doležajovej a sudkýň JUDr. Dagmar Podhorcovej a JUDr. Marty Polyákovej v právnej veci žalobcu: R. Z., nar. XX. XX. XXXX, bytom S., Z. U. XXXX/XX, zast. JUDr. Ladislavom Chmelárom, advokátom so sídlom Vráble, Levická 579, proti žalovanej: O. S., nar. XX. XX. XXXX, bytom S., Z. U. XXXX/XX, zast. Mgr. Tomášom Jamrichom, advokátom so sídlom Nitra, Štefánikova 7, o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Nitra zo dňa 05. mája 2017 č. k. 16Pc/8/2017-46 takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti týkajúcej sa náhrady trov konania potvrdzuje.

Žalovanej priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie konanie zastavil, rozhodol o vrátení súdneho poplatku za návrh žalobcovi a o trovách konania rozhodol tak, že žalovanej priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. Rozhodnutie v zastavujúcej časti právne oprel o ust. § 144, § 145 ods. 1 a § 146 ods. 1, zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP). Uviedol, že žalobca sa žalobou doručenu súdu prvej inštancie dňa 07. 04. 2017 domáhal vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov po rozvoде, pričom dňa 07. 04. 2017 doručil súdu späťvzatie žaloby a žiadal konanie zastaviť, nakoľko v čase podania žaloby o vyporiadanie BSM nemal vedomosť o tom, že dňa 16. 12. 2016 podala žalovaná na súde žalobu s totožným predmetom konania, ktoré je vedené pod sp. zn. 12Pc/24/2016. Za situácie, že žalobca využil svoje dispozičné oprávnenie a vzal žalobu späť v celom rozsahu skôr, ako sa začala predbežné prejednanie sporu podľa § 168 alebo pojednávani a súhlas žalovanej so späťvzatím žaloby nebol potrebný, akceptoval späťvzatie žaloby a konanie zastavil. O vrátení súdneho poplatku žalobcovi rozhodol podľa § 11 ods. 3 a ods. 4 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a trovách konania podľa 256 ods. 1 CSP konštatujúc, že späťvzatím žaloby žalobca procesne zavinil zastavenie konania, z ktorého dôvodu žalovanej vznikol nárok na náhradu trov konania, a preto jej priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu.

3. Proti tomuto uzneseniu len v časti týkajúcej sa náhrady trov konania podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca, domáhajúc sa ním jeho zmeny a vyslovenia, že žiadna zo sporových strán nemá nárok na náhradu trov konania. Namietal, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Uviedol, že dňa 15. 12. 2016 sa v priestoroch advokátskej kancelárie jeho právneho zástupcu konalo rokovanie ohľadom mimosúdnej dohody o vyporiadani bezpodielového spoluvlastníctva manželov, kde bol právnemu zástupcovi žalovanej ústne prednesený návrh dohody, ktorý SMS správou zo dňa 16. 12. 2016 žalovaná neakceptovala. V snahe dohodnúť sa mimosúdne dňa 19. 01. 2017 bol zaslaný právnemu zástupcovi žalovanej návrh dohody na vyporiadanie

bezpodielového spoluvlastníctva manželov z dôvodu, že žalovaná sa dňa 15. 12. 2016 rokovania osobne nezúčastnila, pričom dňa 27. 01. 2017 jeho právny zástupca obdržal stanovisko, že návrh dohody je pre žalovanú neakceptovateľný a je nevyhnutné, aby o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov rozhodol súd. S ohľadom na to dňa 25. 02. 2017 podal žalobu o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov nevediac, že žalovaná podala totožnú žalobu ešte dňa 16. 12. 2016, t. j. v nasledujúci deň po rokovaní. Konštatoval, že i keď právny zástupca žalovanej nie je povinný protistrane oznamovať podanie návrhu na začatie konania, v rámci korektných vzťahov mu túto skutočnosť oznámiť mohol, či už v SMS správe zo dňa 16. 12. 2016 alebo v stanovisku zo dňa 26. 01. 2017. V prípade, že by o tejto skutočnosti vedel, nebol by dňa 28. 02. 2017 podával žalobu o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Poukázal tiež na potrebu zaoberať sa otázkou účelnosti trov konania, ktorých náhradu súd prvej inštancie žalovanej priznal v plnom rozsahu. Zastal názor, že prípadnú odmenu za prevzatie a prípravu zastúpenia žalovanej na základe plnomocenstva zo dňa 23. 03. 2017 nemožno považovať za účelne vynaložený výdavok, nakoľko právny zástupca zastupuje žalovanú vo veci vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov už na základe plnomocenstva zo dňa 07. 12. 2016, ktorým sa preukazoval ešte počas riešenia mimosúdnej dohody a toto plnomocenstvo predložil aj pri podaní žaloby o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov zo dňa 16. 12. 2016, a preto nebolo potrebné ho opätovne splnomocňovať na zastupovanie žalovanej. Za účelne vynaložený výdavok nemožno tiež považovať prípadnú odmenu za vypracovanie vyjadrenia zo dňa 24. 03. 2017, v ktorom uviedol, že žalovaná dňa 16. 12. 2016 podala žalobu o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, konanie je vedené pod sp. zn. 12Pc/24/2016 a pre prekážku začatého konania, konanie vedené pod sp. zn. 16Pc/8/2017 navrhol zastaviť.

4. Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedla, že žalobca sa vo svojom odvolaní vôbec nezmenil, ktorými skutkovým zisteniami, ktoré súd vykonal, mal porušiť ust. § 191 CSP a neobsahuje ani žiaden odvolací dôvod. Tvrdenie o nepredložení relevantného návrhu z jej strany na uzatvorenie dohody označila za nepravdivé, keď mimosúdne rokovanie sa týkalo najmä spoločnej nehnuteľnosti a návrh, aby nehnuteľnosť nadobudol žalobca za primeranú finančnú náhradu, žalobca odmietol. Navyše skutočnosti uvádzané v odvolaní v tomto smere považovala bez významu k predmetnému súdnemu konaniu a rozhodnutiu a tieto by mohli mať význam v súdnom konaní vedenom pod spisovou značkou 12Pc/24/2016. Pokiaľ sa žalobca v odvolaní zaoberal účelnosťou trov konania s jeho tvrdením, že nebolo potrebné opätovne splnomocňovať právneho zástupcu, nesúhlasila. V tejto súvislosti argumentovala, že úkony súvisiace s prevzatím a prípravou zastúpenia predstavujú zadovážovanie informácií, listín a podkladov vrátane porady s klientom ku skutočnostiam, ktoré žalobca uviedol vo svojej žalobe zo dňa 28. 02. 2017, a preto je tento úkon nevyhnutné vnímať z hľadiska procesnej samostatnosti konania, v ktorom advokát klientovi poskytuje právnu službu. Názor žalobcu o nedôvodnosti priznania tohto úkonu by spochybňoval aj dôvodnosť odmeny toho istého advokáta za prevzatie a prípravu zastúpenia v exekučnom konaní alebo v konaní pred Ústavným súdom SR. Okrem toho poukázala na to, že podstatou jej argumentácie k žalobe nebolo preukazovanie dôvodnosti, resp. nedôvodnosti nárokov, ale že podanie žaloby a iniciovanie súdneho konania žalobcom je nevyhnutné riešiť v súlade s ust. § 159 CSP, a to zastavením konania. Išlo tak o právny úkon, t. j. písomné podanie na súd, ktoré smeruje a priamo sa týka rozhodnutia, resp. vyriešenia veci samej, a preto tento úkon vyhláška č. 655/2004 Z. z. výslovne uvádza ako úkon poskytnutej právnej služby, ktorým advokát poskytuje ochranu práv a oprávnených záujmov klientovi.

5. Odvolací viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP) prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

6. V prejednávanej veci sa žalobca žalobou doručenou súdu prvej inštancie dňa 28. 02. 2017 domáhal vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Po tom, čo podaním zo dňa 06. 04. 2017 žalobca vzal žalobu v celom rozsahu späť, súd prvej inštancie napadnutým uznesením konanie zastavil a žalobcovi vrátil súdny poplatok za žalobu vo výške 59,30 eura, ktoré výroky pre absenciu odvolania strán sporu nadobudli právoplatnosť. Predmetom odvolacieho konania je takto len výrok o trovách konania, ktorým bola žalovanej priznaná náhrada trov konania v plnom rozsahu, napadnutý odvolaním žalobcu.

7. Podľa § 256 ods. 1 CSP ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

8. Ustanovenie § 256 ods. 1 CSP vychádza pri náhrade trov konania zo zásady procesného zavinenia. Ak dôjde k zastaveniu sporového konania v dôsledku späťvzatia žaloby, potom je povinnosťou súdu pri rozhodovaní o trovách konania skúmať procesnú zodpovednosť pri zastavení konania na oboch procesných stranách, teda ako na strane žalobcu, tak i na strane žalovaného. Zavinenie sa posudzuje výlučne z procesného hľadiska. Zásada zodpovednosti za zavinenie je inštitútom procesného práva a preto rozhodujúcimi skutočnosťami na posúdenie tejto zodpovednosti sú tie, ktoré vznikli po začatí konania. Zásada procesnej zodpovednosti za zavinenie sa uplatní pre každé konanie bez ohľadu na to, z akého dôvodu bolo zastavené, ak už vznikol procesnoprávny vzťah medzi súdom a oboma stranami sporu a medzi stranami sporu navzájom. K zastaveniu konania môže dôjsť napr. z dôvodu späťvzatia žaloby, či už úplného alebo čiastočného, z dôvodu neodstrániteľného nedostatku podmienky konania, z dôvodu odstrániteľného nedostatku podmienky konania, ktorý sa nepodarilo odstrániť. Zavinenie môže existovať na strane žalobcu aj na strane žalovaného. Na strane žalobcu existuje procesné zavinenie napríklad, ak podal žalobu vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdu alebo ak podal žalobu, hoci existovala prekážka rei iudicatae alebo prekážka litispendencie, alebo ak bez dôvodu vzal žalobu späť, avšak aj vtedy, ak vzal žalobu späť pre dôvodné vznesenie námietky premlčania žalovaným a podobne.

9. Podľa § 251 CSP trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

10. Civilný sporový poriadok zaviedol novú definíciu trov konania, pričom za trovy konania sa podľa novej právnej úpravy považujú len také výdavky, ktoré vznikli v konaní, t.j. v období od začatia konania do jeho skončenia. Nová právna úprava druhy trov konania nevymedzuje ani príkladným výpočtom, pričom trovami konania spravidla sú hotové výdavky strán a ich zástupcov ako cestovné náhrady, stravné, náklady na ubytovanie, poštovné, súdne poplatky, ušlý zárobok, trovy dôkazov, odmena za právne služby poskytnuté advokátom a iné. Aby sa výdavky, ktoré v konaní vznikli, mohli považovať za trovy konania, musí byť splnená aj ďalšia požiadavka, a to, že musia byť preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva v tomto konaní. Výdavky, ktoré strana nepreukázala a neodôvodnila, nemôže súd považovať za trovy konania a priznať ich ani s poukazom na zásadu oficiality zavedenú pri rozhodovaní o trovách konania v § 262 CSP. Požiadavka účelnosti vynaložených výdavkov je jedným zo základných predpokladov toho, aby sa vynaložené výdavky mohli považovať za trovy konania. Aby mohli byť vynaložené výdavky považované za účelne vynaložené v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva, teda za trovy konania, musia byť vynaložené v príčinnej súvislosti s procesným postojom strany k predmetu konania; ich vynaložením sa musí sledovať buď procesné presadzovanie uplatneného nároku, alebo procesná obrana proti takémuto nároku (nález Ústavného súdu SR z 31. júla 2008 sp. zn. IV. ÚS 147/08). Každú jednu zložku výdavkov, teda aj každý úkon právnej služby, ak je strana (či iný subjekt) zastúpená advokátom, musí súd posudzovať samostatne. Dôkazné bremeno ohľadom preukázania splnenia predpokladov pre posudzovanie výdavkov ako trov konania leží na strane sporu.

11. Účelnosť trov sa dá stotožniť s nevyhnutnosťou alebo s právnou možnosťou vynaloženia trov spojených s uplatňovaním ústavne zaručeného práva na právnu pomoc (čl. 47 ods. 2 Ústavy). Nevyhnutné sú tie trovy, ktoré sa musia vynaložiť na procesné úkony nariadené súdom, potrebné na zaujatie procesného stanoviska k žalobnému návrhu, k meritórnemu vyjadreniu účastníka konania, k vykonanému dôkazu, na použitie opravných prostriedkov, na zaplatenie súdneho poplatku a na hotové výdavky. Účelnosť trov vynaložených na právnu pomoc sa odvodzuje z článku 47 ústavy. V podstate to znamená, že trovy právneho zastúpenia treba považovať za účelne vynaložené trovy, keďže každý má právo na to, aby hoci aj v jednoduchej, skutkovo a právne menej zložitej veci, bol zastúpený advokátom.

12. Vo svetle zhora uvedených záverov súd prvej inštancie i postupoval, na prejednávanej prípad aplikoval ustanovenie § 256 ods. 1 CSP a žalovanej správne priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Niet totiž pochyb, že žalobca procesne zavinil zastavenie konania, keď podaním zo dňa 06. 04. 2017 vzal žalobu v celom rozsahu späť, z dôvodu, že v tej istej veci už prebieha na súde skôr začaté konanie pod sp. zn. 12Pc/24/2016. Prekážka začatej veci (litispendencia) vyjadruje, že v tom istom predmete a medzi tými istými osobami nemôže byť konanie začaté na to istom, alebo inom súde. Rozhodujúcim momentom pre posúdenie prekážky litispendencie je stav v čase začatia konania. Skôr začaté konanie vedené na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 12Pc/24/2016 začalo podaním žaloby dňa 16. 12. 2016 a žalobca svoju žalobu doručil súdu prvej inštancie dňa 28. 02. 2017. Skutkové okolnosti popísané žalobcom v odvolaní a týkajúce sa mimosúdnych rokovaní o vyporiadaní BSM strán sporu

podaním žaloby sú právne irelevantné a navyiac žalobca mal dostatočný časový priestor pred podaním žaloby, aby preveril, či je na súde vedené konanie o totožnom predmete sporu. Taktiež strane konania nevyplýva žiadna zákonná povinnosť oznamovať protistrane, že bola voči nej podaná žaloba. Pokiaľ teda žalobca procesne zavinil zastavenie konania, žalovaná má nárok na náhradu trov konania, a to všetkých preukázaných, odôvodnených a účelne vynaložených výdavkov, ktoré jej v súvislosti s bránením práva v tomto konaní vznikli.

13. V nadväznosti na žalobcom namietanú (ne)účelnosť trov konania spočívajúcich v dvoch úkonoch právnej služby odvolací súd dodáva, že sa stotožňuje s argumentáciou žalovanej, v zmysle ktorej úkon právnej služby - prevzatie a príprava zastúpenia je potrebné vnímať z hľadiska procesnej samostatnosti konania, v ktorom advokát klientovi poskytuje právnu službu. Preto prípadné predsúdne rokovania medzi klientom a advokátom nemajú vplyv na posúdenie účelnosti trov v prípade, že osoba následne splnomocní tohto advokáta na svoje právne zastupovanie v konaní. Taktiež úkon právnej služby - vyjadrenie zo dňa 24. 03. 2017k žalobe bol vykonaný účelne, pretože nešlo o samoučelne podané vyjadrenie, ale o reakciu žalovanej na podanú žalobu.

14. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti o trovách konania ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

15. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že odvolacom konaní plne úspešnej žalovanej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. O výške náhrady trov prvoinštančného aj odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, a to samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

16. Toto rozhodnutie bolo odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP); povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolateľom právnická osoba, jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).